

शीतला चालीसा

(Sheetala Chalisa)

॥ शीतला चालीसा ॥

घट-घट वासी शीतला,
शीतल प्रभा तुम्हार ।
शीतल छइयां में झुलई,
मइयां पलना डार ॥

॥ चौपाई ॥

जय-जय-जय श्री शीतला भवानी ।
जय जग जननि सकल गुणधानी ॥

गृह-गृह शक्ति तुम्हारी राजित ।
पूरण शरदचंद्र समसाजित ॥

विस्फोटक से जलत शरीरा ।
शीतल करत हरत सब पीड़ा ॥

मात शीतला तव शुभनामा ।
सबके गाढे आवहिं कामा ॥4॥

शोक हरी शंकरी भवानी ।
बाल-प्राणक्षरी सुख दानी ॥

शुचि मार्जनी कलश करराजै ।

मस्तक तेज सूर्य सम साजै ॥

चौसठ योगिन संग में गावैं ।
वीणा ताल मृदंग बजावै ॥

नृत्य नाथ भैरौं दिखलावैं ।
सहज शेष शिव पार ना पावैं ॥8॥

धन्य धन्य धात्री महारानी ।
सुरनर मुनि तब सुयश बखानी ॥

ज्वाला रूप महा बलकारी ।
दैत्य एक विस्फोटक भारी ॥

घर घर प्रविशत कोई न रक्षत ।
रोग रूप धरी बालक भक्षत ॥

हाहाकार मच्यो जगभारी ।
सक्यो न जब संकट टारी ॥12॥

तब मैय्या धरि अद्भुत रूपा ।
कर में लिये मार्जनी सूपा ॥

विस्फोटकहिं पकड़ि कर लीन्हो ।
मूसल प्रमाण बहुविधि कीन्हो ॥

बहुत प्रकार वह विनती कीन्हा ।
मैय्या नहीं भल मैं कछु कीन्हा ॥

अबनहिं मातु काहुगृह जइहौं ।

जहँ अपवित्र वही घर रहि हो ॥16॥

अब भगतन शीतल भय जइहौं ।
विस्फोटक भय घोर नसइहौं ॥

श्री शीतलहिं भजे कल्याना ।
वचन सत्य भाषे भगवाना ॥

पूजन पाठ मातु जब करी है ।
भय आनंद सकल दुःख हरी है ॥

विस्फोटक भय जिहि गृह भाई ।
भजै देवि कहँ यही उपाई ॥20॥

कलश शीतलाका सजवावै ।
द्विज से विधीवत पाठ करावै ॥

तुम्हीं शीतला, जगकी माता ।
तुम्हीं पिता जग की सुखदाता ॥

तुम्हीं जगद्धात्री सुखसेवी ।
नमो नमामी शीतले देवी ॥

नमो सुखकरनी दुःखहरणी ।
नमो- नमो जगतारणि धरणी ॥24॥

नमो नमो त्रलोक्य वंदिनी ।
दुखदारिद्रक निकंदिनी ॥

श्री शीतला , शेढला, महला ।

रुणलीहणनी मातृ मंदला ॥

हो तुम दिगम्बर तनुधारी ।
शोभित पंचनाम असवारी ॥

रासभ, खर , बैसाख सुनंदन ।
गर्दभ दुर्वाकंद निकंदन ॥28॥

सुमिरत संग शीतला माई,
जाही सकल सुख दूर पराई ॥

गलका, गलगन्डादि जुहोई ।
ताकर मंत्र न औषधि कोई ॥

एक मातु जी का आराधन ।
और नहीं कोई है साधन ॥

निश्चय मातु शरण जो आवै ।
निर्भय मन इच्छित फल पावै ॥32॥

कोढी, निर्मल काया धारै ।
अंधा, दृग निज दृष्टि निहारै ॥

बंध्या नारी पुत्र को पावै ।
जन्म दरिद्र धनी होइ जावै ॥

मातु शीतला के गुण गावत ।
लखा मूक को छंद बनावत ॥

यामे कोई करै जनि शंका ।

जग मे मैया का ही डंका ॥36॥

भगत 'कमल' प्रभुदासा ।
तट प्रयाग से पूरब पासा ॥

ग्राम तिवारी पूर मम बासा ।
ककरा गंगा तट दुर्वासा ॥

अब विलंब मैं तोहि पुकारत ।
मातृ कृपा कौ बाट निहारत ॥

पड़ा द्वार सब आस लगाई ।
अब सुधि लेत शीतला माई ॥40॥

॥ दोहा ॥

यह चालीसा शीतला,
पाठ करे जो कोय ।
सपनें दुख व्यापे नही,
नित सब मंगल होय ॥

बुझे सहस्र विक्रमी शुक्ल,
भाल भल किंतू ।
जग जननी का ये चरित,
रचित भक्ति रस बिंतू ॥

॥ इति श्री शीतला चालीसा ॥

*****

Sheetala Chalisa (in English)

ghat-ghat vaasee sheetala,
sheetalaprabha tumhaar ॥
sheetalahar relave steshan mein jalae,
om vivaran palana daar ॥

॥ chaupae ॥

jay-jay-jay shree sheetala bhavaanee ॥
jay jag janani sakal gunadhaanee ॥

grh-grh shakti vivaah raajit ॥
pooran sharadachandr samasaajit ॥

daunalod se jalat shareera ॥
sheetal karat hrday sab peeda ॥

maata sheetala tav shubhanaama ॥
sarvasv gaadhe avahin kaam ॥4 ॥

shok haree shankaree bhavaanee ॥
baal-praanaaksharee sukh daanee ॥

shuchi maarjaneer kalash kararaajai ॥
mastak tej soory sam saajai ॥

chausath yogin sang mein gaavain ॥
veena taal mrdangavai baja ॥

nrtY naath bhairaun dikhalaavain ll
sahaj shiv shesh paar na paavain **ll8 ll**

dhany dhany dhaatree mahaaraanee ll
suranar muni tab suyash bakhaani ll

bam roop mahaabalakaaree ll
daity ek jvaalaamukhee bhaaree ll

ghar ghar pravisht koe na rakshat ll
rog roop dhari baalak bhakshat ll

haahaakaar machyo jagabhaaree ll
saakyo na jab sankat taaree **ll12 ll**

tab mainya dhari adbhut roopa ll
kar mein liy maarjaneer supa ll

dokalaanhin pakadi kar leenhon ll
moosal pramaan bahavidhi keenho ll

bahut prakaar vah vinatee keenha ll
maiya nahin bhal main kachhu keenha ll

abanahin maatu kaahugrh jaihaun ll
jahaan apavitr vahee ghar rahi ho **ll16 ll**

ab bhaktan sheetal bhay jaihaun ll
doda bhay ghor naasihaun ll

shree sheetalahin bhaje kalyaana ॥
vachan saty bhaashe bhagavaana ॥

poojan paath maatu jab kari hai ॥
bhay aanand sakal duhkh haree hai ॥

vidhvans bhay jihi grh bhaee ॥
bhajai devee kahan yahee upaee ॥**20** ॥

kalash sheetalaaka savavai ॥
dvij se vidhivat paath karaavai ॥

tumheen sheetala, jaagakee maata ॥
tumheen pita jag ke sukhadaata ॥

tumheen jagaddhaatree sukhasevee ॥
namo namaami sheetale devee ॥

namo sukhakaraneer du:khaharaaneer ॥
namo- namo jagataarani dharani ॥**24** ॥

namo namo trailoky vandinee ॥
du:khadaridrak nikandinee ॥

shree sheetala, sheetala, mahala ॥
runlihrni maatr mandala ॥

ho tum digambar tanudhaaree ॥
shobhit panchanaam asavaaree ॥

rshabh, khar, baisaakh sunda ॥
gardabh doorvaakand nikandan ॥**28** ॥

sumirat sang sheetala mae,
jaahi sakal sukh door paraee ॥

galaka, galagandaadi juhooe ॥
taakar mantr na aushadhi ॥

ek maatu jee kee aaraadhana ॥
aur nahin koe hai saadhan ॥

nishchit maatu sharan jo aavai ॥
nirbhay man ichchhit phal paavai ॥**32** ॥

kodhee, nirmal kaaya dharai ॥
ankau, durg nij drshti nihaarai ॥

bandhya naaree putr ko paavai ॥
janm daridr dhanee hoi jaavai ॥

maatu sheetala ke gun gaavat ॥
laakha mook ko chhand banaavat ॥

yaame koe karai jani sandeh ॥
jag mein maiya ka hee danka ॥**36** ॥

bhagat kamal prabhudaasa ॥
tat prayaag se poorab paasa ॥

graam tivaaree poor mam baasa ॥
kaakara ganga tat durvaasa ॥

ab der ho gae to main bulaoonga ॥
maatr krpa kau baat nihaarat ॥

padhe dvaar sab as sai ॥
ab sudhit le sheetala mae ॥40 ॥

॥ doha ॥

yah chaalessa sheetala,
paath kare jo koe ॥
sapanen dukh vyaape nahin,
nit sab mangal hoy ॥

bujhe sahastr vikramee shukl,
bhal bhal kintu ॥
jag jananee ka ye charit,
rachit bhakti ras bintu ॥

॥ iti Shree Sheetala chaleesa ॥

*****